

פגיעת הברק עלול לגרום לליקויים זמינים, או מתמידים, כגון עיוורון, שתוק חלקי, גימגום או טירוף. רק במקרה של פגיעת-ברק חזקה ביותר עלול האדם למות מהתחשמלות, התפחמות, או חנק.

ביולוגיה

מוזון האלים

לפני שלושים שנה הקסים הסופר-המדען האנגלי הברט ג'ורג' וולס רבבות קוראים בעולם בספרו מוזון האלים, שדן באבקה פל-אית, שהפכה את בני הדור הצעיר לענקים. החודש היו בריטים וצרפתים רבים משוכנעים כי מוזון האלים הפך מאגדה למציאות. אולם הפעם לא היתה למוזון הפלאי דמות אבקה, היה זה נוזל צהבהב, דומה לחלב מרוכז, שהיה ידוע מזה מאות בשנים בשם קריש המלכות.

קריש-המלכות נמצא בכמויות קטנות בכל מכורות, בהיותו שונה מן הדבש במראהו ובטעמו, תמחו מגדלי-הדבורים על מקורו. המקור של הנוזל המוזון נתגלה רק בשנת 1894 על-ידי המדען הצרפתי ליאונרד בור-דאס: קריש-המלכות מופק מתוך בלוטות מיוחדות, הנמצאות בראשי הדבורים-הפועז' לית, אשר מתפקדות להזין את המלכה. 2500 ביצים ליום. בעקבות תגליתו של בורדאס פתחו מדענים גרמנים, מקסיקאים, קאנאדים ואמריקאים במחקר מסועף, שנמי שך עשרות שנים. מטרת-המחקר: גילוי ה-קשר שבין קריש-המלכות לבין אריכות ה-ימים המפליאה של מלכת-הדבורים ומפילותה המינית המוגברת.

החוקרים גילו כי הפעילות מיוזנת את כל זחלי הדבורים, הבוקעים מתוך הביצים, בקריש-המלכות, בשלושת הימים הראשונים לחייהם. ביום הרביעי עוזבות הפועלות מס-קר של כל הזחלים, בוחרות בנקבה הגדולה ביותר שביניהן כמלכה העתידה על הנחיל. מאותו יום ואילך מוסיף רק הזחל הנבחר להתקיים על תפריט של קריש-המלכות. ה-אחרים עוזבים לתפריט של דבש ואבקה פרחים, מסתתחים לזכרים ולדבורים פועלות. התפריט המיוחד במינו מחולל פלאות במבנה גיפה של מלכת-הדבורים: היא מגיעה לבגרות מלאה 16 ימים לאחר בקעה מן ה-ביצה, לעומת הדבורים האחרות המגיעות ל-בגרות רק כעבור 24 יום. משקלה וגודלה כפולים מזה של הדבורים האחרות, ואורך-חייה הממוצע הוא חמש עד שמונה שנים, בה בשעה שדבורים רגילות חיות בין חד-שיים לששה חדשים בלבד.

מפליאה יותר מכל היא פעולתו של קריש המלכות על פעילותה המינית של מלכת-הדבורים. מדי פעם עוזבת המלכה את הכוורת ומזדווג עם אחד הזכרים. מיד לאחר מכן היא חוזרת לתא, מתחילה להטיל ביצים בקצב של 2500 ליום. לעתים קרובות עולה משקל הביצים המוטלות ביום אחד פי שניים על משקל גיפה של המלכה.

על עכברים ואנשים. המדענים לא הצליחו לגלות עדיין את הרכבו הכימי המדויק של קריש-המלכות. ידוע רק כי הוא מכיל סוכר, חומצה אמינית, חומצה פני-טוטינית, כמות גדולה של ויטאמין בי. לעו-מת זאת השגו תוצאות מרחיקות לכת ב-נסויים שנערכו בקריש המלכות על בעלי-חיים שונים: אורך-חייהם של זנבונים פני-רות, שניזונו מן הקריש, גדל ב-28%. ארי-בעה עכברים השמינו במידה בלתי-רגילה וקצב פעילותם המינית הוכפל שבועות מס-פר לאחר שהזיקו מדען גרמני כמות קטנה של הקריש לתוך חרידיהם.

תושבי בריטניה, צרפת וגרמניה מיהרו לה-סיק מסקנות מן הניסויים בעכברים, עוד בסרם התחילו המדענים לספל בשפלי-ניסיון אנושיים. מגדלי הדבורים חדלו להשליך את קריש-המלכות לפחית-האשפה, התחילו לגכר-אותו בהון תועפות לבני-אדם מודקנים ה-שיאפים להחזיר את נעוריהם. המדענים נאל-צו להסתפק בפיקות מוגבר על אנשים אלה: זה קיוו כי התוצאות יהיו חיוביות.

גולות

שחור ללבן

• חלב צבאי-הצפון-הפלנדי הוכח לאח-רונה להיות מוזן וזריף ביותר: חיילים נור-בגיים החוגים באזור נוכחו לדעת כי שתי-טיפות מחלב זה הופכות קפץ-שחור לכן-כשלג הפלנדי.

האטום להפסיק או להאשיר

„עד כמה שאני מבין, הרדיואקטיביות המשוחררת על-ידי התפוצצויות אטומיות עשויה להצטבר. על כן אני חושש שריבוי ניסויים אטומיים עלול להרעיל את אדורת כדור-הארץ למשך 5000 השנים הבאות.“

דברים אלה, שנאמרו על ידי ראש-משלת בריטניה, סיר הינסטון צ'רציל, לפני שבועיים, בעת חיכוך בבית-הנבחרים הברי-טי, חוללו פולמוס חריף בין מדעני-העולם. חוקרי-האטום של ארצות-הברית טענו כי צ'רציל הגויס, לא ביסס את דבריו על כל עובדות מדעיות. לעומת זאת הכריזו פי-סיקאים בריטיים וצרפתיים כי אין לזלזל באזהרתו של המדעני החתיק: סכנת הרר-יואקטיביות גדולה הרבה יותר משהקהל חושב.

הפילמוס העיד רק על דבר אחד: המד-ענים טרם מצאו תשובה לשתי השאלות החשובות מכל בחקר-האטום:

• הייתכן כי האנושות כולה תיפגע, אם יימשכו הניסויים האטומיים מעבר לתחום מסויים?

• העשויה הרדיואקטיביות, המשוחררת על-ידי התפוצצויות, להצטבר בהדרגה ב-אדורת כדור-הארץ, לשנות בהדרגה את מב-נה הצמחים וגופות בעלי-החיים?

תשובות שליליות. עד כה היו הת-שובות לשתי השאלות שליליות לחלוטין. אולם המדענים לא הצליחו לקבוע מה יקרה ברבות השנים. הרדיואקטיביות עשויה ל-השפיע השפעה מכרעת על הצמחים, להת-רכז בגופות הבהמות אוכלות-העשב, לע-בור משם לגוף-האדם.

טבע

שמיים על הראש

„הגאלים, הלוחמים האמיצים ביותר ב-עולם, חוששים רק מפני דבר אחד: שהי-שמיים יפלו להם על הראש.“ כך כתב יוליוס קיסר בספר זכרונותיו, לפני אלפיים שנה. כונתו היתה, כמובן, לברק.

כיום, בתקופת פצצות האטום והמימן, עדיין כובשים בני-אדם את ראשיהם בכר-למראה התופעה המכונה באנציקלופדיות ב-שם התפרקות חשמלית המתרחשת בשעת סופה, תוך שחרור אור חזק וקול נפץ ענ-אולם הפחד מפני הברק רחוק מלהיות מוצ-דק: סופות-הברקים המשתוללות מדי יום-ביומו ב-44 אלף נקודות שונות על-פני כדור-הארץ, ממיחות בממוצע כ-300 איש ל-שנה — ומספר זה היה קטן עוד יותר, אילו ידעו בני-אדם לנקוט באמצעי זהירות מתאימים.

אמצעי הזהירות נגד הברק סוכמו בשבוע-שעבר ופורסמו על-ידי ועדה מיוחדת של פסיקאים צרפתיים. הם היו פשוטים למדי, מובנים לכל אדם:

• בעת סופת-ברקים יש להתרחק ככל האפשר מחופי נהרות ואגמים ומעצים נמר-כים כעצי חרוב, תאנה ותפוח. הסטטיסטיקה הוכיחה כי 30% מנפגעי הברק היו אנשים שהסתתרו מתחת לעצים.

• הברק עשוי ביותר לפגוע בעמודי-טלגרף וטלפון ובריכוזים גדולים של בני-אדם ובהמות. הכלל הראשוני בשעת סופה הוא: לא להצטופף.

• מוטב שנהגי מכוניות לא יעזבו את-כלי-הרכב שלהם בעת סופה. כבר הוכח כי הגוף המתכתי של המכונית הוא כליא רעם-מציין.

• בני אדם הנמצאים בבתים בעת סופת-ברקים חייבים לסגור את כל החלונות. בבתים בעלי מעשנות ורגורים מוטב להת-רחק ככל האפשר מפתח-התנור. כן רצוי לנתק את חוט האנטנה של מקלט הרדיו: הוא עלול להעביר את מלוא מתח הברק לתוך החדר.

חנק, התפחמות, הלם. כד נכד עם כללי-האזהרה פרסמה ועדת-המדענים הצרפתית כמה עובדות מעניינות על תוצאות פגיעת הברק בגוף-האדם. העובדה החשובה ביותר: 90% מפגיעות הברק אינן גור-מות למות.

באחוז גדול של פגיעות הברק נפטרים הנפגעים בכוחות קלות — בעיקר באיזור הראש והפנים. אולם ההלם המלווה את

ישיר חיפה
لأستاحيف
HAIFA CURIER

זהה את עצמך!

האלפים הנוסעים מדי יום כיומו בקו הישיר של „אגד“ מתדיאכבי חיפה ומחיפה תדיאכבי יודעים את אשר הם עושים. קו ישיר זה של „אגד“ הוא הקצר והמהיר ביותר לנוחיות בני חיפאי הרוצה להגיע תדיאכבי, וכמו כן לכד תדיאכבי הרוצה להגיע חיפה (ולכד הנוסעים האחרים הרוצים לנסוע מן העיר האחת לשניה). כל נוסע נכון משתי מש בקו ישיר זה של „אגד“, לכן קל יהיה דך נוסע „אגד“ לזהות את עצמך בתמונות הבאות. רראשון מנוסעי „אגד“ שיבוא למערכת „העולם הזה“, תדיאכבי, רחוב גליקסון 8, יזוהה את עצמו באחת התמונות, ויענק פרס 25 ל"י במוזמן.

ישיר „אגד“ תדיאכבי-חיפה : 25.11.1954

ישיר „אגד“ תדיאכבי-חיפה : 28.11.1945

ישיר „אגד“ תדיאכבי-חיפה : 29.11.1945

עובדי אגד והעולם הזה אינם יכולים להשתתף במוהית.